

І. В. КРИВОВ'ЯЗЮК¹, Р. М. СТРІЛЬЧУК²

¹ Луцький національний технічний університет

² Рівненський державний гуманітарний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО АКТИВНИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В статті запропоновано використання матричних методів стратегічного аналізу для виявлення стану та перспектив розвитку машинобудівних підприємств України. Здійснено аналіз інноваційної активності машинобудівних підприємств. Узагальнено внутрішні та зовнішні фактори впливу на діяльність інноваційно активних машинобудівних підприємств шляхом PEST-аналізу і SWOT-аналізу. Запропоновано напрями зростання інноваційної активності машинобудівних підприємств. Результати досліджень мають стати основою інформаційної підтримки інноваційно активних машинобудівних підприємств щодо прогнозування динаміки виробництва, обсягів капіталовкладень і експортної активності.

Ключові слова: стратегічний аналіз, PEST-аналіз, SWOT-аналіз, інноваційна активність, машинобудівні підприємства, розвиток.

1. Постановка проблеми у загальному вигляді

Кожне підприємство, що функціонує на ринку інноваційної продукції, яке бажає підтримувати свою конкурентоспроможність у довгостроковій плановій перспективі, повинне навчитись передбачати зміни, що відбуваються у економічному середовищі, незважаючи на зростаючу його непередбачуваність і невизначеність. У вирішенні цих завдань суттєву допомогу несе професійно розроблена стратегія, яка зазвичай діє кілька років, вимагаючи лише незначних змін для пристосування до швидкоплинних умов середовища. Основою такої стратегії неодмінно повинні виступати результати проведеного стратегічного аналізу.

Необхідність проведення стратегічного аналізу на підприємстві визначається наступними факторами: необхідність при розробці стратегії розвитку підприємства та в цілому для реалізації ефективного менеджме-

нту, для оцінки привабливості підприємства із точки зору зовнішнього інвестора, він дозволяє виявити резерви та можливості підприємства, визначити напрямлення адаптації внутрішніх можливостей підприємства до змін умов зовнішнього середовища та своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, використовувати їх на свою користь [1, с. 177-178].

Для інноваційно активних машинобудівних підприємств це особливо важливо, адже дозволяє віднайти додаткові джерела інвестування розвитку, забезпечити ріст обсягу експорту, визначивши напрями зростання інноваційної активності.

2. Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми

Необхідність дослідження інноваційної діяльності промислових підприємств переконливо доводиться в роботах таких вчених як С. Ілляшенко [2], С. Князь [3], Є. О. Коржов [4], В. Федоренко [5], С. Буціфал [6], З. Девіс [7]. Сучасними науковцями стратегічний аналіз розглядається як багатогранне явище: аналіз ситуації в зовнішньому і внутрішньому середовищі підприємства у взаємозв'язку та взаємозумовленості [8, с. 59]; вихідний етап планування, в межах якого системно аналізуються фактори зовнішнього ділового середовища та ресурсного потенціалу підприємства для визначення поточного стану підприємства та виявлення можливостей його подальшого розвитку [9, с. 44]; процес комплексного аналізу внутрішніх ресурсів та можливостей підприємства, які направлені на оцінку майбутнього стану бізнесу, його сильних та слабких сторін, виявлення стратегічних проблем [10, с. 137].

Проте, фактично поза увагою лишилося дослідження розвитку інноваційно активних підприємств машинобудування, діяльність яких має чи не найбільший вплив на формування експортноорієнтованої моделі розвитку економіки країни, її конкурентоспроможність. Тому динаміка показників розвитку інноваційно активних машинобудівних підприємств потребує пильного вивчення.

3. Цілі статті

Мета дослідження – здійснення стратегічного аналізу інноваційно активних машинобудівних підприємств України.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких задач: проаналізувати динаміку інноваційної активності машинобудівних підприємств України; узагальнити внутрішні та зовнішні фактори впливу на діяльність інноваційно активних машинобудівних підприємств шляхом проведення PEST-аналізу і SWOT-аналізу; запропонувати напрями зростання інноваційної активності машинобудівних підприємств.

Методи PEST-аналізу і SWOT-аналізу знайшли своє широке застосування в практиці стратегічного аналізу підприємств різних сфер діяльності, проте для вивчення факторів впливу інноваційно активних машинобудівних підприємств раніше не застосовувались.

4. Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів

Машинобудування є однією з найпотужніших баз для впровадження інновацій: частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості підприємств галузі зросла з 17 % у 2005 р. до 21,2 % у 2012 р. [11, с. 199, 201]. Серед 1758 інноваційно активних підприємств, які складають 17,4 % промислових підприємств України, на сектор машинобудування припадає 426 підприємств, що становить 24,2 % від загальної кількості інноваційно активних підприємств промислового комплексу [11, с. 171-172].

Аналіз показників інноваційної діяльності машинобудівних підприємств (табл. 1) показує, що обсяги реалізованої інноваційної продукції машинобудування зросли у 2005-2012 рр. на 43,2 % (з 9153,7 млн грн. до 13105,2 млн грн.), у післякризовому періоді – на 34,6 %.

В цілому для сектору інноваційно активних машинобудівних підприємств характерне нарощування стратегічних можливостей навіть в умовах післякризового стану, ефективне управління наявним стратегічним потенціалом, адже не зважаючи на скорочення обсягів реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції галузі (це пояснюється зниженням внутрішнього платоспроможного попиту), спостерігається зростання експорту інноваційної продукції (60,86 % у середньому за 2005-2012 рр.), що свідчить про її високу конкурентоспроможність.

Таблиця 1

Динаміка інноваційної діяльності машинобудівних підприємств України [11; 12]

Показники	Докризовий період				Кризовий період	Післякризовий і період стагнації економіки		
	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Кількість інноваційно активних підприємств, од. / % до загальної кількості підприємств галузі	<u>394</u> 22,0	<u>360</u> 20,2	<u>421</u> 23,3	<u>400</u> 21,2	<u>406</u> 21,1	<u>417</u> 22,2	<u>443</u> 24,5	<u>426</u> 24,7
Кількість підприємств, що впроваджували інновації, од. / % до загальної кількості підприємств галузі	<u>305</u> 17,0	<u>339</u> 19,0	<u>369</u> 20,4	<u>354</u> 18,8	<u>358</u> 18,6	<u>373</u> 19,8	<u>389</u> 21,5	<u>366</u> 21,2
Кількість підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, од. / % до загальної кількості підприємств галузі	<u>360</u> 20,1	<u>326</u> 18,3	<u>345</u> 19,1	<u>327</u> 17,3	<u>323</u> 16,8	<u>331</u> 17,6	<u>351</u> 19,4	<u>317</u> 18,3
Обсяг реалізованої інноваційної продукції, млн. грн. / % до загального обсягу реалізованої продукції галузі	<u>9153,7</u> 18,2	<u>8769,7</u> 14,8	<u>13386,7</u> 15,6	<u>17811,0</u> 16,8	<u>9738,3</u> 13,0	<u>10780,4</u> 10,5	<u>11280,3</u> 8,2	<u>13105,2</u> 9,1
Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України, млн. грн. / % до загального обсягу реалізованої інноваційної продукції галузі	<u>6265,3</u> 68,4	<u>3367,0</u> 38,4	<u>5623,1</u> 42,0	<u>8169,7</u> 45,9	<u>6464,1</u> 66,4	<u>8054,2</u> 74,7	<u>8434,3</u> 74,8	<u>10001,9</u> 76,3

У 2012 р. частка машинобудівних підприємств у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності у промисловості становила 26,8 % [11, с. 193-194]. За цим показником серед видів економічної діяльності у промисловості машинобудування посідає перше місце.

Дані дослідження показують, що інноваційно активні машинобудівні підприємства забезпечують свою інноваційну діяльність за рахунок власних коштів, частка яких серед існуючих джерел фінансування у середньому за аналізований період становила 77 % (табл. 2).

Слід відмітити, що у докризовий період частка власних коштів у загальному обсязі фінансування скоротилась з 90,0 % у 2005 р. до 76,7 % у 2008 р., в кризовому періоді склала 80,6 %, а у післякризовому періоді також скорочувалась з 91,8 % у 2010 р. до 70,9 % у 2012 р. Це свідчить про

розширення можливостей щодо доступу до інших джерел фінансування інноваційної діяльності, адже загальна сума фінансування зростала.

Таблиця 2

Розподіл фінансування інноваційної діяльності
 машинобудівних підприємств [11; 12]

Джерела фінансування	Докризовий період				Кризовий період	Післякризовий і період стагнації економіки		
	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Власні кошти, млн грн.	1451,0	1876,2	2001,7	2301,3	1618,0	2334,7	2376,5	2183,4
Державний бюджет, млн грн.	16,5	29,2	78,1	120,2	80,6	14,8	86,4	47,4
Місцевий бюджет, млн грн.	0,7	0,4	2,2	5,9	-	0,0	-	0,09
Позабюджетні фонди, млн грн.	-	-	0,1	-	-	-	-	0,03
Вітчизняні інвестори, млн грн.	64,7	24,9	5,8	168,6	22,9	14,5	6,8	62,8
Іноземні інвестори, млн грн.	15,2	11,3	29,9	60,7	102,2	63,8	13,9	384,3
Кредити, млн грн.	68,5	115,0	125,1	324,4	27,5	10,2	31,6	214,4
Інші джерела, млн грн.	2,5	80,1	330,6	19,3	154,9	103,6	216,5	186,6
Всього, млн грн.	1619,3	2137,1	2573,5	3000,5	2006,0	2541,6	2731,7	3079,1

Частка кредитів у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності у 2005-2008 рр. становила у середньому за період 6,3 %, а у 2009-2011 рр. зменшилась до 1,4 %, 0,4 % та 1,2 % відповідно. У 2012 р. вона зросла до найвищого рівня – 7,0 %. Переважна більшість кредитів, наданих машинобудівним підприємствам є коротко- та середньостроковими, що свідчить про спрямування кредитів на поповнення оборотних коштів.

На низькому рівні залишається фінансування інноваційної діяльності коштами Державного бюджету, з якого найбільший обсяг за аналізований період було виділено у розмірі 120,2 млн грн. у 2008 р. Частка коштів з місцевих бюджетів у загальній структурі фінансування інноваційної дія-

льності у машинобудуванні у 2005-2008 рр. становила у середньому за період 0,1 %, а у 2009 р. та 2011 р. фінансування з цього джерела не здійснювалось взагалі.

Обсяги витрат на інноваційну діяльність машинобудівних підприємств у 2007-2012 рр. у середньому становили 2,65 млрд грн. на рік або 26,8 % від загального обсягу витрат на інноваційну діяльність у промисловості, що є найвищим показником серед інших видів промислової діяльності. Частка витрат на здійснення зовнішніх та внутрішніх НДР підприємствами машинобудівної промисловості України у загальному обсязі витрат на інноваційну діяльність у галузі у 2012 р. становила 24,6 % і була найвищою серед інших видів промислової діяльності (узагальнено на основі [11; 12]).

Для визначення стану розвитку інноваційно активних машинобудівних підприємств України проведено аналіз факторів зовнішнього середовища за допомогою PEST-аналізу (табл. 3), за результатами якого можна зробити ряд висновків.

З чинних політичних факторів впливає, що бюджетні засоби на реалізацію інноваційних і антикризових стратегій буде обмежено, можливість законодавчого, митного та іншого регулювання обмежено рамками норм СОТ, існуюче протистояння на березень 2014 року між урядом України та Росії створює додаткові обмеження на формування сприятливого інноваційно-інвестиційного середовища.

З виділених економічних факторів впливає, що для розвитку внутрішнього ринку і збільшення питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції галузі необхідно поліпшити умови бізнес-середовища шляхом підвищення ефективності державного управління та регуляторного контролю, спрощення режиму оподаткування інноваційної діяльності, створення умов для підвищення інвестиційної привабливості галузі та розвитку кластерних утворень.

З виділених технологічних факторів впливає, що потрібно кардинально змінити вектори інноваційної політики, спрямувавши їх на активізацію інноваційних процесів на підприємствах, які належать до IV і V технологічних укладів, підвищення рівня створення та використання передових технологій, оцінити інноваційні можливості машинобудівних підпри-

Таблиця 3

PEST-аналіз інноваційно активних машинобудівних підприємств України
 (розроблено авторами на основі [2, с. 19; 11, с. 213, 240, 246; 12, с. 8; 13; 14])

Економічні фактори	Соціальні фактори
<ul style="list-style-type: none"> - призупинення темпів зростання ВВП; - мала питома вага реалізованої інноваційної продукції в загального обсягу реалізованої продукції галузі (9,1 %); - збільшення кількості фінансово неспроможних підприємств в галузі машинобудування (до 33 %); - недостатня ефективність державного управління (124 місце у світі) і регуляторного контролю (113 місце у світі); - несприятливе бізнес-середовище (127 місце у світі); - ускладнений режим сплати податків (125 місце у світі); - недостатня енергоефективність та екологічність виробництв (119 та 97 місце у світі); - низькі темпи формування капіталів (108); - недостатній рівень конкуренції на внутрішньому ринку (101 місце у світі); - низький рівень розвитку кластерів (110 місце у світі). 	<ul style="list-style-type: none"> - скорочення чисельності фахівців і робітників на досліджуваних підприємствах; - низька мотивація праці працівників (середньомісячна зарплата наприкінці 2013 р. 3-3,7 тис. грн., тобто нижче, ніж в середньому по промисловості – 4,1 тис. грн.); - недооцінювання ролі інноваційно активних машинобудівних підприємств як основи соціальної захищеності; - нестача кадрів інженерних і ІТ спеціальностей як наслідок їх низької престижності; - ЗМІ не приділяють належну увагу проблемам машинобудування і сучасних прогресивних принципів діяльності підприємств; - низька престижність праці у виробничій сфері; - значний розрив між рівнем заробітної плати і рівнем потреб працівника; - відток кваліфікованих інженерних кадрів.
Політичні фактори	Технологічні фактори
<ul style="list-style-type: none"> - понад 90,7 % досліджуваних інноваційно активних підприємств машинобудування є приватизованими, що виключає можливість державного регулювання їх діяльності за наявності Концепції Загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості на період до 2020 року; - необхідність додержання норм у законодавчій і нормативній діяльності щодо імпорту-експорту машинобудівної продукції; - колосальна політизація суспільства; - високий ступінь недовіри суспільства до влади та її органів; - в зв'язку із політичним протистоянням можливість введення економічних санкцій по відношенню до машинобудівних підприємств України. 	<ul style="list-style-type: none"> - Україна не є лідером у передових напрямках науки машинобудування (за показником Глобального індексу інновацій у 2013 р. Україна посідає 71 місце серед 142 країн); - продукція, що випускається, у більшості випадків є новою не для ринків, а для підприємства (співвідношення зберігається на рівні 21:79); - більшість обсягів виробництва продукції припадає на III і IV технологічні уклади; - незначна частка машинобудівних підприємств, які створюють і використовують передові технології (27,5 %); - значний термін упровадження нових технологій (60 % передових технологій мають термін впровадження від 4 до 10 р. і більше); - залежність від постачань вузлів, деталей та комплектуючих з інших країн.

емств та розробити на цій основі заходи з підвищення їх інноваційної активності, популяризувати і стимулювати впровадження сучасних методів менеджменту.

З чинних соціальних факторів впливає, що потрібно підняти статус саме інноваційно активних машинобудівних підприємств, підвищити рівень заробітної плати і тим самим сформувавши умови для забезпечення інноваційного машинобудування висококваліфікованими кадрами.

Оцінка сильних і слабких властивостей сфери стосовно можливостей і погроз зовнішнього ринкового середовища дає можливість визначити стратегічні перспективи сфери та можливі шляхи їх реалізації (табл. 4).

Як бачимо, сильні сторони підприємств (технології, робоча сила, якість продукції) разом з новими можливостями (зростання попиту в країнах імпорту, нові ринки) перебивають їх слабкі сторони та зростаючі загрози зовнішнього середовища. Це дозволяє прогнозувати зростання обсягів капіталовкладень у сфері інновацій, обсягів виробництва та експорту продукції у найближчі роки.

Результати досліджень мають стати основою інформаційної підтримки інноваційно активних машинобудівних підприємств щодо прогнозування динаміки виробництва, обсягів капіталовкладень і експортної активності.

Висновки

В статті здійснено стратегічний аналіз інноваційно активних машинобудівних підприємств України із використанням матричних моделей.

Результати аналізу діяльності досліджуваної групи машинобудівних підприємств свідчать, що обсяги реалізації інноваційної продукції підприємствами починаючи з 2005 року неухильно зростають, понад 70 % такої продукції у післякризовий період йде на експорт, фінансування інноваційної діяльності підприємствами даної галузі здійснюється переважно власними коштами (70 %), обсяг витрат на інноваційну діяльність у машинобудуванні є найвищим показником серед інших видів промислової діяльності. В цілому це свідчить про зміцнення інноваційного і науково-технологічного потенціалу машинобудівних підприємств, зосередження фінансових та інтелектуальних ресурсів на сучасних напрямках інноваційного розвитку.

Таблиця 4

SWOT-аналіз інноваційно активних машинобудівних підприємств
 України (розроблено авторами на основі [2; 12, с. 35-37; 13; 15])

Сильні сторони	Можливості в зовнішньому ринковому середовищі
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність підприємств, які випускають унікальну продукцію, що користується попитом. 2. Висока частка експорту інноваційної продукції (76,3 %). 3. Високий науково-дослідний потенціал. 4. Існування глибоких традицій та значний досвід роботи на ринку. 5. Наявність налагоджених взаємовідносин у сфері технологічного співробітництва. 6. Наявність потужних вітчизняних запасів сировини. 7. Дешева робоча сила. 8. Близькість до ємних ринків Європи. 9. Більш дешева продукція за високої якості. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання попиту на інноваційну продукцію в країнах імпорту. 2. Можливість поживлення внутрішнього ринку України. 3. Поступово відкриваються нові ринки, такі як Індія, Китай, ЄС, країни Латинської Америки. 4. Використання потенціалу машинобудівних підприємств щодо створення та використання передових технологій. 5. Зростання транспортних потоків. 6. Збільшення доходів у країнах, що розвиваються.
Слабкі сторони	Загрози зовнішнього ринкового середовища
<ol style="list-style-type: none"> 1. Низький рівень концентрації виробництва, насамперед, у наукоємних галузях великих організаційних структур. 2. Недостатня реалізація потенціалу спільного виробництва товарів з іноземними партнерами. 3. Нерозвиненість великих комплексних центрів машинобудування з повним циклом робіт: НДіДКР, випробувальних, інноваційних, виробничих, супроводження машин і систем машин в експлуатації, їхнього ремонту тощо. 4. Наявність кадрових проблем, відсутність зміни поколінь, погіршення вікової структури працівників галузі. 5. Неefективне виконання окремих цільових програм розвитку машинобудування, недостатні обсяги їхнього фінансування з держбюджету. 6. Відсутність платоспроможного попиту на інноваційну продукцію машинобудування. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання світової фінансової кризи. 2. Зростання конкуренції на ринках СНД не на користь України, активна діяльність ключових конкурентів: Європа, Китай, Індія, Японія, Південно-Східна Азія. 3. Відсутність або недостатність державних заходів для розвитку машинобудівних підприємств. 4. Відсутність стабільного фінансування урядових програм за термінами і обсягами. 5. Нестабільність курсів світових валют. 6. Зростання цін на продукти і послуги природних монополій. 7. Випереджальний інноваційний розвиток високорозвинених країн інноваційних економік.

З результатів PEST- і SWOT-аналізу випливає, що інноваційно активні машинобудівні підприємства України є конкурентоспроможними на зовнішніх ринках. Незважаючи на відсутність підтримки з боку держави, скорочення кількості працівників, скорочення матеріальної вмотивованості персоналу завдяки випуску інноваційної продукції вони мають значні перспективи.

Подальшому зростанню інноваційної активності машинобудівних підприємств сприятиме поглиблення і розширення напрямів міждержавного кооперування для більш повного використання виробничого, інноваційного та науково-технологічного потенціалу підприємств; створення потужних інтегрованих національних науково-виробничих об'єднань, здатних концентрувати ресурси на розробці перспективних зразків машинобудівної техніки, подальше створення нових матеріалів і технологій, проведення на державному рівні патентно-кон'юнктурних та маркетингових досліджень на внутрішньому та зовнішньому ринках інтелектуальних та науково-технічних ресурсів з метою визначення перспективних сфер НДДКР у виробництві продукції машинобудування, потенційної конкурентної продукції та передбачення майбутнього споживчого попиту на таку продукцію. Саме у цих напрямках і слід спрямовувати подальші дослідження.

Література

1. Кравченко, О. В. Значення й місце стратегічного аналізу в управлінні підприємством [Текст] / О. В. Кравченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : Збірн. наук. праць. – Т. 8. – Суми : ВВП „Мрія-1” ЛТД, УАБС, 2003. – С. 177-181.
2. Ілляшенко, С. М. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств [Текст] : моногр. / С. М. Ілляшенко, О. А. Біловодська. – Суми : Університетська книга, 2010. – 281 с.
3. Інноваційні програми машинобудівних підприємств t: креативні рішення і моделі їх трансферного забезпечення [Текст] : моногр. / О. Є. Кузьмін С. В. Князь, Л. Й. Гнилянська, Д. К. Зінкевич. – Львів : Видавництво „СПОЛОМ”, 2010. – 345 с.
4. Коржов, Є. О. Управління інноваційною активністю машинобудівних підприємств [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Коржов Євген Олександрович. – Київ : НТУУ „Київський політехнічний інститут”, 2013. – 22 с.
5. Федоренко, В. Г. Інвестиційно-інноваційний розвиток промисловості України [Текст] : монографія / В. Г. Федоренко, С. В. Палиця ; М-во праці та соц. політики України, Ін-т підготовки кадрів Держ. служби зайнятості України. – К. : ІПК ДСЗУ, 2009. – 332 с.
6. Bucifal, S. Corporate Strategy Analysis: General Electric Co. (1981–Present) [Electronic recourse] / S. Bucifal // Social Sciense Research Network. – July 30, 2009. – Accessed mode : <http://ssrn.com/abstract=1487366> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1487366>. – 23.02.2014.

7. Davis, R. *Making Strategy Happen: Common Patterns of Strategic Success and Failure [Text]* / R. Davis // *European Management Journal*. – 1993. – Vol. 11, №2. – P. 201-213.

8. Шершньова, З. Є. *Стратегічне управління [Текст]* : підручник / З. Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

9. Довбня, С. Б. *Стратегія підприємства [Текст]*. Част. 1 : навч. пос. / С. Б. Довбня, А. О. Найдовська, М. М. Хитько. – Дніпропетровськ : НМетаАУ, 2011. – 71 с.

10. Штимер, Л. Т. *Методичний інструментарій стратегічного аналізу потенціалу підприємств [Текст]* / Л. Т. Штимер // *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. – 2012. – № 3 (19). – С. 136-139.

11. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник [Текст]* / Відповідальний за випуск І. В. Калачова. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 287 с.

12. *Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України [Текст]* / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруків, А. В. Шевченко [та ін.] ; за ред. канд. екон. наук, ст. наук. співр., засл. економіста України Я. А. Жаліла ; Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2013. – 71 с.

13. *Макроекономічні показники. Промисловість [Електронний ресурс]* / Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. – 23.02.2014.

14. *The Global Innovation Index 2013. The Local Dynamics of Innovation [Electronic recourse]*. – Accessed mode : <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2013#pdfopener>. – 23.02.2014.

15. Гришина, Ю. В. *Деякі аспекти розробки концепції збалансованого управління цілепокладанням машинобудівних підприємств [Текст]* / Ю. В. Гришина // *Донбас-2020: перспективи розвитку очима молодих вчених: Матеріали VI науково-практичної конференції (м. Донецьк, 24 квітня 2012 р.)*. – Донецьк : ДонНТУ, 2012. – С. 966-970.

Надійшла до редакції 23.02.14, розглянута на редколегії 19.05.2014

Рецензент: д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки **Г. К. Яловий**, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ.

СТРАТЕГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ИННОВАЦИОННО АКТИВНЫХ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

И. В. Кривов'язюк, Р. Н. Стрільчук

В статье предложено использование матричных методов стратегического анализа для выявления состояния и перспектив развития машиностроительных предприятий Украины. Осуществлен анализ инновационной активности машиностроительных предприятий. Обобщены внутренние и внешние факторы влияния на деятельность инновационно активных машиностроительных предприятий путем PEST - анализа и SWOT - анализа. Предложены направления роста инновационной активности машиностроительных предприятий. Результаты исследований должны стать основой информационной поддержки инновационно активных машиностроительных предприятий для прогнозирования динамики производства, объемов капиталовложений и экспортной активности.

Ключевые слова: стратегический анализ, PEST-анализ, SWOT-анализ, инновационная активность, машиностроительные предприятия, развитие.

STRATEGIC ANALYSIS OF INNOVATION ACTIVE ENGINEERING ENTERPRISES

I. V. Krivovyazyuk, R. M. Strilchuk

The article suggested the use of matrix methods of strategic analysis to identify condition and prospects of development of Ukraine's engineering enterprises. The analysis of innovation activity of engineering enterprises was made. Internal and external factors impact on the activity of innovation active engineering enterprises was summarized in PEST-analysis and SWOT-analysis. Directions of increasing innovative activity engineering enterprises were offered. The research results should be the basis of information support of innovation active engineering enterprises in forecasting the dynamics of production, volumes of capital investments and export activity.

Keywords: strategic analysis, PEST-analysis, SWOT-analysis, innovation activity, engineering enterprises, development.

Кривов'язюк Ігор Володимирович – канд. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та підприємництва Луцького національного технічного університета, Луцьк, e-mail: krivovyazuk-igor@mail.ru.

Стрільчук Руслан Миколайович – викладач кафедри економічної кібернетики Рівненського державного гуманітарного університету, Рівне, e-mail: ruslan.strelchuk@gmail.com.